

nostna akademija pri nabito polni dvorani ljudstva iz mesta in okolice. Na sporedu so bile zelo izbrane točke, govor g. dr. Kalana iz Celja pa je navdušil ljudstvo, da je neprenehoma klicalo našemu voditelju dr. Korošcu. Po hribih pa so goreli kresovi in kazali zvestobo do našega voditelja dr. Korošca. — V nedeljo takoj po rani sv. maši je bilo še eno zborovanje v proslavo majniške deklaracije in to na trgu. Zborovalci so pazljivo poslušali govor g. dr. Kalana iz Celja in bivšega oblastnega poslanca g. Matevža Deželak. Ta proslava je pokazala, kako slovenski narod visoko ceni svoje voditelje, ki ga vodijo po pravi poti v boljšo bodočnost. Na žalost pa moramo pripomniti, da je peščica Laščanov to proslavo bojkotirala. Dočim so v ogromni večini posestniki hiš izobesili zastave, jih ti niso izobesili, čeprav se trkajo na svoja »nacionalna« prsa. Toda mi dobro vemo, kdo so ti gospodje; prej so bili vse drugo ko Slovenci, to je pod Avstrijo, danes pa hočejo biti sol Jugoslovije. Zapomnite si: Če nočete z našim kmečkim prebivalstvom, vam tudi mi ne bomo nosili denarja in polnili vaših nenasitnih želodcev! Naj velja geslo, ki ste ga sami izdali tik te proslave: »Kdor ni z nami, je proti nami!« Po tem geslu se bomo tudi mi ravnali!

Marija Gradec pri Laškem. Banska uprava je naš občinski proračun za dobo od 1. aprila 1937 do 31. marca 1938 potrdila. Izdatki znašajo Din 155.015. Istotoliko tudi dohodki, ki se pokrijejo s 108% doklado. Lani je doklada znašala 123%. V naši občini se večina proračunskih stroškov krije z dokladami na direktni davek, ker je večina obrti v Laškem. V občini Laško, kjer ima občina Marija Gradec svoj sedež, imajo letos samo 40% doklado. Občina Marija Gradec je bila ustanovljena leta 1873 predvsem zato, da bi narodno se prebujajoči slovenski katoliški kmetje iz okolice ne motili nemškutarskih Laščanov pri gradnji stebrov za nemško-protestantovski most do Trsta. Leta 1933 pa so pridružili naši občini še od bivše občine Sv. Rupert katastrarno občino Sv. Peter. Občina Marija Gradec šteje okrog 3600 prebivalcev, nima pa nikjer središča v svoji občini, ampak je imela ves čas, odkar obstoja, svoj sedež v Laškem. To je nam naprotni JNS režim meseca marca 1934 tudi z uredbo uveljavil. Zemljepisna lega naše občine je kaj čudna; na severu meji na celjsko, na jugu pa na zidanmoško občino. Železniška postaja in pošta Rimske toplice sta v občini Marija Gradec, a vasi Mala breza, Alešče, Modrič, ki tudi spadajo sem, pa prejemajo pošto iz Sv. Jurja ob juž. žel. Najlepše pa še pride, to je, da mora večina Marijagradčanov hoditi mimo tuje občinske pisarne v svojo občino. Ko smo leta 1935 svobodneje zadihali in smo meseca septembra ustanovili svojo politično organizacijo, smo že na odborovi seji 25. oktobra napravili soglasen sklep, da se občini Marija Gradec in Laško združita v eno občino. To je zahtevalo tudi nad 90% volilcev. Velel tega smatramo, da bo našo zahtevo, ki je iz vseh ozirov upravičena, g. notranji minister dr. Korošec uveljavil. — Naša občinska pota so se letošnjo spomlad zopet marsikje popravila. To se je storilo deloma iz svojega proračuna, deloma pa s prav izdatno podporo banske uprave, od katere smo prejeli 7000 Din. Seveda se ne more vsem naenkrat ustreči, to lahko vidi vsak, kateri ve, da občina obsega preko 40 vasi in naselij in je od izliva Gračnice v Savinjo do meje celjske občine nad tri ure hoda, prav toliko tudi od Rimske toplice do Sv. Ruperta.

Sv. Rupert nad Laškim. Trda se dandanes godi vsakemu kmetškemu človeku — imoviti, brezskrbni posestniki so še samo izjema, a hriboveci so še večji siromaki, kakor drugi stanov-

ski tovariši v dolih in poljanah! Kmetje v »urvaldu«, ki smo po veliki večini daleč proč od prometnih krajev, pogrešamo predvsem cest, ki bi nas vezale z ostalim svetom. Sentruperčani imamo do Laškega »samo« 14 km, po nekdanj okrajni, sedaj občinski cesti. Že štiri leta ni prišel niti en kamenček gramoza na to cesto: marijagraška občina ne more skrbeti za to cesto, ker nima sredstev. Reklo se je, da je ta cesta uvrščena med tiste ceste, ki bodo subvencionirane; pa menda ni res, ker se za cesto, ki vedno bolj propada, ne stori ničesar. Do Sv. Jurija imamo »samo« 8 km; od Zabrega na Kalobju pa je ta cesta v takem stanju, da bi jo najbolje označili z besedo: grozna! Naj bi se nas vendar usmili celjski cestni odbor, ki ima to cesto že v programu.

Brežica. Dvajsetletnica majniške deklaracije se je vršila pri nas dostojno velikemu pomenu tega dogodka in slovesno. Na predvečer so z razglednega hriba Sv. Vida švigile rakete kvišku, po posavskih gričih in hribih so zagoreli kresovi, zagrmeli so topiči: vse to je izražalo pomembnost začenjajoče se proslave. V nedeljo se je v Brežicah, ki so vse bile v zastavah, zbralo ljudstvo na velikem prostoru pred Lipejevo trgovino. Poleg Brežic so bile zastopane vse sosedne župnije. Iz nekaterih so se moške in fantje pripeljali na okrašenih vozovih. Ob desetih je g. dr. Brglez v imenu pripravljalnega odbora z navdušenimi besedami otvoril slavnostno zborovanje. O majniški deklaraciji, njeni predzgodovini, njenem pomenu in njenih posledicah so govorili: predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec, banski svetnik g. Tratnik in narodni poslanec g. dr. Veble. Po zborovanju se je ob sviranju treh godb (rajhenburške, dobovske in pišečke) vršil manifestacijski sprevod po mestu. Proslava je napravila na vse sloje ljudstva najlepši vtis.

Pišce. V nedeljo 23. maja so nam priredili naši mali pod vodstvom učiteljstva v šoli matersko proslavo. Kako je bilo, bi vprašali. Spored je bil prav pester. Posvečen slovenski materi, zgledni, skrbni, trpeč. Solze v marsikaterem očesu so govorile, da je prireditev dosegla svoj namen. Ko smo zapuščali šolo, so bile naše želje, da bi ti, mati slovenska, znala tako vzgajati svoje otroke, da bi bili pripravljeni dati življenje zate. Taki bodo znali tudi ljubiti Boga in svoj narod.

Peter Rešetlar rešetlari.

Majniška deklaracija. »Jutro« in seveda tudi njegova večerna pišula v Mariboru sta pisala o majniški deklaraciji takole: Prvi članek, da je bila deklaracija protijugoslovanska; drugi članek, da je bila sicer jugoslovanska, da pa je bila v habsburškem okviru; tretji članek, da je bila sicer v habsburškem okviru, da pa je bil velik pokret za probujanje jugoslovanske državljanske zavesti; četrti članek, da je majniška deklaracija prav za prav samo delo njihovih ljudi, in sedaj po proslavi pa pride članek, da so klerikalci bili proti majniški deklaraciji. Citatelji teh časopisov so res ubogi backi!

Zakaj stojijo pristaši JNS ob majniški proslavi ob strani? Čisto pravilno, saj so se leta 1917 tudi skrivali in so pustili druge, da so šli po kostanj v ogenj, oni pa bi radi sedaj sami kostanje jedli!

Najvažnejše: Pucelj je star 60 let! Ko ves slovenski narod obhaja spomin 20 letnice, kar je dr. Korošec v imenu naroda prečital znamenito majniško deklaracijo, je »Kmetijski list« vso prvo stran izpolnil s slavospevom Pucelju. Tudi to mi ugaja. Kajti vidim s tem, da je pri

teh ljudeh njihova oseba vse, njihova osebna korist vse, narod pa je le za to tukaj, da drži hrbet, da pride tak »voditelj« na vrh. Nič ne zametujem Puceljevih »zaslug«, recimo za centralizem, ki ga je ravno on omogočil v Jugoslaviji s svojimi samostojneži, toda, če je to njemu hasnilo in njegovi številni družini, mu narod za to ne bo nikdar hvaležen, pa če še enkrat po 60 let učka.

»Kmetijskemu listu« je starokatoliška vera prava! Če kdaj rečem »Kmetijskemu listu«, da je proti katoliški veri, se vedno obregne, da naj mu dokažem. Če mu dokažem, pravi, da zavijam besedo. V zadnji številki sem pa ponovno čital, kako hvali krivoversko starokatoliško zmoto, ki se je začela nekje na Nemškem in se zato pri nas imenuje »narodna« cerkev. »Kmetijskemu listu« je vse to pravo, kar ni pravo. Saj pri njem tudi naslov sam ni pravilen, ker je to Puceljev mesarski list, ne pa kmetijski.

Čemu priznašanje? Naši liberalci so slino sicer kani ljudje. Niti ne misli, da bi mu kaj napravil, se že cmeri, da se mu godi krivica. Kake krivice pa nam je delala JNS, pa smo že menda vsi pozabili? Čemu priznašanje? Mislite, da bodo ti Herodeži kdaj postali boljši? Nikdar ne! Oni živijo le od slovenozštva!

Sami križi! V Avstriji je hudo, tam so sami križi! Greš po cesti, začno padati na tebe papirni križi; greš v stadion, zamahajo platneni križi; greš v hribe, najdeš narisane križe na najvišjih skalah. In kakšen križ ima Sušnik s temi, ki mu delajo in sejejo te križe! In če enkrat zmaga ta Hitlerjev križ v Avstriji, bomo najbrže tudi mi imeli križe s temi križi!

Čudna dežela. Japonska je čudna dežela, tam ni mogoče najti ljudi, ki bi hoteli biti ministri. Tam bi bilo polje za Puclja!

Tudom Madjarom! Pretekli teden so imeli naši sosedje Madjari velike slovesnosti ob priliki obiska italijanskega kralja, ki se je peljal preko naših krajev. Meni je zelo žal otrok, ki so se pri tej priliki ponesrečili. Upam pa, da vsaj kake druge nesreče ne bo!

Za razorožitev! Naenkrat so se pojavili tovarnarji orožja, da se naj države razorožijo! Vse orožje je treba uničiti! Seveda, pozneje bo pa treba — novega kupiti! Samo da je kšeft!

Sovjetsko kmetijsko gospodarstvo.

Sovhozi

Sodobni sovjetski gospodarski sistem pozna tri vrste gospodarstva: »sovhozi« (sovjetskoje hojzajstvo = gospodarstvo), »kolhozi« (kolektivnoje hojzajstvo) in samske kmetije. Sovhozi so gospodarske tovarne za kruh, kakor jih večkrat nazivajo boljševiki sami. Razmere kmečkih delavcev do sovhoza so ravno take kot razmere tovarniških delavcev do vodstva tovarne; delajo in prejemajo plačo (navadno v naravi), a niso solastniki sovhoza in ne inventarja. Sovhoz se smatra kot vzor komunističnega gospodarstva in v teku časa bi se vse kmečko gospodarstvo v sovjetiji moralo izpremeniti v sovhoze. Leta 1933 je bilo po sovjetski statistiki 5000 sovhozov in 22.500 kolhozov. V sovhozih je bilo 18% vseh poljedelcev in v kolhozih 65,4%. Potem bi bilo še 16,6% samostojnih kmečkih gospodarstev. Tudi kolhozniki dobivajo za svoje delo plačilo v naravi, in sicer vse življenjske potrebnosti, v kolikor so delali. Poleg tega imajo kolhozniki v zadnjem času še četrto do